

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Pleșca Valeriu în numele inculpatului Prodan Octavian, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 20 octombrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui

Prodan Octavian XXXXX,

născut la xxxx, originar din r-nul Xxxx, s. Xxxx, domiciliat în mun. Xxxx, str. Xxxx, ap. xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 15 ianuarie 2014 - până la 20 octombrie 2015 (instanța de fond);*
- 2. de la 24 noiembrie 2015 - până la 10 decembrie 2015, de la 17 iunie 2016 - până la 18 aprilie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 25 februarie 2016 - până la 24 mai 2016, de la 20 octombrie 2017 - până la 13 februarie 2018 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 20 octombrie 2015, Prodan Octavian a fost condamnat în baza art. 324 alin.(1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în organele afacerilor interne pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Prodan Octavian activând în baza ordinului nr. 43EF din 07.03.2013 a Inspectoratului General de Poliție a MAI RM în calitate de ofițer de sector al sectorului de

poliție nr. 3 al Inspectoratului de poliție sect. Botanica, fiind persoană publică, având în virtutea acestei funcții drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, fiind obligat în conformitate cu fișa de post de a dirija în cunoștință de cauză sectorul de muncă încredințat, să manifeste inițiativă și perseverență, să asigure îndeplinirea întocmai a sarcinilor ce stau în fața sa, să se călăuzească în exercitarea atribuțiilor de legislația în vigoare, să fie obiectiv și imparțial, avînd obligații în vederea exercitării obligațiilor de serviciu în strictă conformitate cu legislația în vigoare, a comis intenționat infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe.

În luna septembrie 2013, Melnic Eugeniu, a înstrăinat lui Lungu Oleg, un autoturism de model „Xxxx”, anul fabricării xxxx, eliberându-i acestuia și o procură, în vederea asigurării posibilității celui din urmă de a-și înregistra dreptul de proprietate asupra automobilului nominalizat. Ulterior, Lungu Oleg a încercat să-și înregistreze dreptul de proprietate asupra automobilului indicat, însă a fost în imposibilitate, deoarece i s-a comunicat că acesta este gajat la o companie de leasing. Despre cele aflate, l-a informat pe Melnic Eugeniu, la ce ultimul i-a comunicat că va soluționa problema apărută. Din considerentul că Melnic E. nu a soluționat problema ce ține de scoaterea de sub gaj a automobilului de model „Xxxx”, la 12 noiembrie 2013, Lungu O., s-a adresat către Inspectoratul de Poliție sec. Botanica al Direcției Poliției mun. Chișinău, solicitând verificarea legalității acțiunilor persoanelor care au înstrăinat bunul mobil nominalizat, aflat sub sechestru. În aceeași zi, Melnic E., a fost informat de cunoștința sa pe nume Alloiarov E., că Lungu Oleg s-a adresat către organele de drept, fapt care l-a determinat pe primul să se deplaseze la 13 noiembrie 2013, la sectorul de poliție nr. 3 al Inspectoratului de Poliție sec. Botanica, mun. Chișinău. În sediul sectorului de poliție nr. 3 al Inspectoratului de Poliție sec. Botanica, Melnic E., a avut o discuție cu ofițerul de sector Prodan O., care l-a informat despre faptul că examinează sesizarea lui Lungu O. prin care se solicită verificarea legalității acțiunilor sale, manifestate prin înstrăinarea automobilului de model „Xxxx”, care se află sub sechestru, iar ca rezultat al examinării plângerii date, în privința sa va fi pornită urmărirea penală. Totodată, Prodan O. l-a informat pe Melnic E. că în cazul în care dorește ca pe marginea sesizării primului să fie adoptată o hotărâre favorabilă în privința sa și netransmiterii materialelor organului de

urmărire penală pentru a fi atras la răspundere penală, urmează să-i transmită suma de xxxx Euro.

La 19 noiembrie 2013, în urma unei discuții telefonice între Prodan O. și Melnic E., ultimul fiind însoțit de Alloiarov A., s-au deplasat la sectorul de poliție nr. 3 al Inspectoratului de Poliție sec. Botanica al Direcției Poliție mun. Chișinău, unde au purtat o discuție cu Prodan O.. În cadrul discuției avute, Prodan O. i-a comunicat lui Melnic Eugeniu, să-i transmită suma de xxxx Euro lui Alloiarov A., pentru ca acesta să i-o transmită, l-a rândul său mamei sale Alloiarov I., care activează în calitate de vânzătoare în magazinul amplasat în mun. Xxxx, str. Xxxx, nr. xxxx, pentru a i-o transmite din cele din urmă primului. Întru realizarea intențiilor sale infracționale, la 19 noiembrie 2013, aproximativ ora 19.00, Prodan O. s-a deplasat la magazinul situat în mun. Xxxx, str. Xxxx, xxxx, de unde a primit de la Alloiarov I., mijloacele financiare în sumă de xxxx Euro, care conform cursului oficial al BNM, constituie xxxx lei, preținși de la Melnic E.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul și avocatul Pleșca V. în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, de condamnare a inculpatului la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în organele afacerilor interne pe un termen de 5 ani.

A indicat că pedeapsa aplicată în baza art. 90 Cod penal este prea blândă, contrar prevederilor art. 16, 61 și 75 Cod penal. Astfel, nu au fost stabilite careva temeiuri care ar concluziona ca Prodan O. să nu execute pedeapsa sub formă de închisoare prevăzută de lege, considerând că corectarea inculpatului este posibilă doar prin privarea acestuia de libertate.

- avocatul Pleșca V. în numele inculpatului, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare. În argumentarea apelului a indicat că, începând cu 19.11.2013, lui Creciun V. i s-a atribuit statutul de ofițer de urmărire penală, în prezenta cauză.

Creciun V. nu a fost preîntâmpinat în cadrul tuturor acțiunilor de urmărire penală la care a participat în calitate de specialist, cu excepția percheziției corporale din 19.11.2013, despre prezentarea cu bună știință a unei concluzii false în conformitate cu prevederile art. 87 pct.6) CPP și 312 CP.

Potrivit art. 87, 33 Cod de procedură penală, specialistul nu poate participa în această calitate dacă a participat în acest proces în calitate de persoană care a efectuat urmărirea penală, adică în calitate de ofițer de urmărire penală.

Astfel, instanța de fond a admis și a pus la baza sentinței de condamnare probe ilegale prezentate de acuzare.

Totodată, a menționat că instanța și-a întemeiat soluția pe declarațiile contradictorii ale martorilor Aloiarov A. și Aloiarova I., care în conformitate cu art. 8 alin.(3) CPP trebuie să fie interpretate în favoarea inculpatului.

Prin urmare, din probele administrate nu s-a confirmat faptul că Prodan O. a pretins și primit de la Melnic E. suma de xxxx euro, astfel nefiind probate existența faptului infracțiunii. Versiunea inculpatului că, banii în sumă de xxxx euro au fost puși în mapă de către vânzătoare, atunci când el servea cafeaua cu Postolache D. și Creciun V., nu a fost combătută prin probele pertinente și concludente.

La fel, a menționat că sunt suficiente date care demonstrează că Melnic E. și Aloiarov A. și-au asumat rolul de agenți provocatori, iar acțiunea de provocare și înscenare a fost organizată și supervizată de către ofițerii de investigații ai DASSICC a MAI, motivul fiind că Melnic E. nu avea bani pentru a-i restituit lui Lungu O., deoarece îi cheltuiseră.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de avocat, admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

- Prodan Octavian a fost condamnat în baza art. 324 alin.(2) lit.c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități publice în cadrul organelor de drept pe un termen de 3 ani.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii de către Prodan O. a infracțiunii incriminate prin rechizitoriu prevăzută de art. 324 alin.(2) lit.c) Cod penal - corupere pasivă, adică pretinderea și primirea prin mijlocitor de către o persoană publică, bunuri ce nu i se cuvin, pentru sine, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, totodată a conchis că, instanța de fond eronat a reîncadrat acțiunile

inculpatului în baza art. 324 alin.(1) CP – excluzând din învinuire semnul calificativ prevăzut la lit.c) alin.(2) art. 324 CP, precum că inculpatul nu a extorcat suma de xxxx euro de la Melnic E. ci doar a pretins-o.

6. Împotriva hotărârii nominalizate au declarat recurs ordinar procurorul și avocatul Pleșca V., care au solicitat:

- procurorul, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

A menționat că instanța de apel la adoptarea soluției de reîncadrare a acțiunilor inculpatului de la art. 324 alin.(1) la cele ale art. 324 alin.(2) lit.c) Cod penal, urma să țină cont de faptul că acuzarea a contestat sentința doar în partea individualizării greșite a pedepsei, iar apărătorul inculpatului critică sentința sub aspectul ilegalității și netemeinicii, de unde rezultă că instanța a ieșit din limitele solitărilor invocate de apelanți, adică faptei săvârșite dându-i o încadrare juridică greșită.

Astfel, instanța urma să țină cont de prevederile art. 415 Cod de procedură penală, deoarece în cazul în care au fost declarate mai multe apeluri, fiecare din aceasta urma să primească rezolvare proprie, iar în situația data soluția solicitată de acuzator a fost alta decât cea adoptată în decizie.

- avocatul Pleșca V. în numele inculpatului, casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Recurentul a menționat că procurorul în prima instanță a solicitat recalificarea acțiunilor inculpatului de la art. 324 alin.(2) lit.c) Cod penal la art. 324 alin.(1) CP, a renunțat la circumstanța agravantă prevăzută la lit.c) alin.(2).

Totodată, extorcarea ca modalitate normativă a faptei prejudiciabile nu i-a fost incriminată în fapt inculpatului nici la etapa de urmărire penală. La fel, instanța de fond a exclus din învinuirea inculpatului capătul ce se referă la primirea sumei inițiale de 200 euro preținși a fi transmiși la 14.11.2013 de către Melnic E. prin intermediul lui Alloiarov A..

Procurorul a fost de acord cu aceasta, deoarece nu a contestat excluderea din învinuire a acestui episod, considerând doar că pedeapsa stabilită este prea blândă.

Avocatul a indicat aceleași motive în recurs referitor la nevinovăția inculpatului, care au fost menținute anterior în cererea de apel.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din

24 mai 2016, au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror și avocatul Pleșca V. în numele inculpatului, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a conchis că instanța de apel nu a examinat cauza în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, nepronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, din care motiv decizia contestată urmează a fi casată.

8. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2017, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de avocat, admis apelul procurorului, casată parțial sentința contestată în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Prodan Octavian a fost condamnat în baza art. 324 alin.(1) Cod penal la 4 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și de a exercita o anumită activitate în organele de ocrotire a normelor de drept pe un termen de 4 ani. Menține celelalte dispoziții ale sentinței.

9. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că prima instanță la pronunțarea sentinței corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just ajungând la concluzia că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută la art. 324 alin.(1) Cod penal.

Analizând motivele invocate în apelul avocatului Pleșca V. privind activitatea organului de urmărire penală în faza urmăririi penale privind administrarea și aprecierea probelor prezentate în sprijinul învinuirii, instanța de apel le-a considerat nefondate, menționând următoarele.

Urmărirea penală s-a desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de legea procesual - penală și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate.

Astfel, urmărirea penală a fost este începută potrivit ordonanței din 19 noiembrie 2013 în baza articolului 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, urmare a pretinderii și primirii de către ofițerul de sector al sectorului nr. 3. al IP Botanica, mun. Chișinău, Prodan O. a mijloacelor financiare ce nu i se cuvin,

pentru sine, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale.

Totodată, ordonanța de punere sub învinuire a lui Prodan O. este întocmită în conformitate cu prevederile articolelor 52 pct. 23), 281 alin. (1) și (2), 282 Cod de procedură penală; învinuitului i s-a adus la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute la articolul 66 CPP, ultimul a primit copia de pe ordonanța de punere sub învinuire, informația în scris privind drepturile și obligațiile lui; astfel, folosindu-se de dreptul procesual, în prezența apărătorului, a refuzat să depună declarații.

Atât, Prodan O., cât și apărătorul acestuia, au făcut cunoștință cu materialele cauzei și la acea etapă a procesului penal nu au invocate obiecții sau cereri cu privire la acțiunile și actele organului de urmărire penală.

Prin urmare, probele administrate, verificate și apreciate de organul de urmărire penale au avut loc în conformitate cu prevederile legii.

La fel, instanța a conchis că probele administrate cu participarea lui Creciun V. sunt admisibile, deoarece potrivit ordonanței din 19 noiembrie 2013 acesta avea calitatea și de ofițer de urmărire penală, astfel încadrându-se conform prevederilor art. 1 alin. (1) al Legii nr. 333-XVI din 10 noiembrie 2006 și articolului 57 alin. (1) și (3) CPP.

În acest sens, legislația în vigoare, nu impune careva restricții ofițerului de investigații al Direcției Anticorupție a Serviciului Securitate Internă și Combaterea Corupției a Ministerului Afacerilor Interne Creciun V. de a participa în calitate de specialist la efectuarea acțiunilor procesuale respective.

Potrivit art.315 Cod penal, Creciun V. a fost avertizat despre răspunderea penală pe care o poartă pentru divulgarea datelor urmăririi penale contrar interdicției persoanelor care efectuează urmărirea penală.

Mijloacele de probă și procedeele probatorii fiind aplicate în limitele legii, astfel actelele procedurale fiind întocmite corespunzător.

Presupusele încălcări de lege, invocate de apărător nu cad sub incidența art. 251 alin.(2) CPP, adică nu atrag nulitatea absolută a actelor procedurale contestate.

Potrivit art.66 alin. (2) pct. 27) Cod de procedură penală învinuitul a avut dreptul să atace, în modul prevăzut de articolul 313 Cod de procedură penală, acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală, însă din materialele cauzei rezultă că, acest drept n-a fost utilizat la urmărirea penală referitor la acțiunile și actele procedurale efectuate.

Astfel, pornirea, desfășurarea, terminarea urmăririi penale și trimiterea cauzei în judecată în speță au fost efectuate în condițiile legii, prin urmare sunt nefondate motivele invocate de apelant în partea respectivă.

Cât privește motivele invocate de avocat privind administrarea și aprecierea probelor puse la baza condamnării inculpatului, instanța le-a apreciat ca nefondate, indicând că în cauza data au fost respectate condițiile generale și principiile judecării cauzei, astfel, judecarea cauzei în prima instanță s-a efectuat în limitele învinuirii susținute de procuror, fără a fi agravată situația lui Prodan O., inclusive fără a fi lezat dreptul acestuia la apărare.

Prin rechizitoriu lui Prodan O. i-a fost imputată infracțiunea prevăzută de art. 324 alin.(2) lit.c) Cod penal, însă în ședința de judecată în prima instanță procurorul a modificat învinuirea inculpatului solicitând condamnarea acestuia în baza art. 324 alin.(1) Cod penal.

Vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate este confirmată prin probele cercetate în cadrul ședințelor de judecată, din care motiv instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate afirmațiile avocatului precum că anumite probe administrate în cadrul urmăririi penale sunt impertinente și ilegale, din care motiv urmează a fi respinse.

Referitor la procesul-verbal de consemnare a plângerii din 18 noiembrie 2013 potrivit căruia a fost primită și înregistrată plângerea lui Melnic E., prin care s-a solicitat verificarea legalității acțiunilor ofițerului de sector al sectorului de poliție nr. 3 al Inspectoratului de poliție sect. Botanica, mun. Chișinău, Prodan O., instanța de judecată a reținut cert că conținutul acestuia constituie o probă pertinentă și legală.

De asemenea, instanța a apreciat critic argumentul avocatului privind că probele cauzei, și anume: procesele-verbale privind examinarea mijloacelor bănești, înzestrarea cu tehnică specială, predarea tehnicii speciale, interceptarea și înregistrarea comunicărilor audio și a înregistrării de imagini, de examinare și percheziție corporală din 19.11.2013, au fost administrate cu încălcarea gravă a art. 87, 33, 132⁹ alin.(1) CPP, cu participarea în calitate de specialist a unei persoane, ce concomitent a fost desemnată și în calitate de ofițer de urmărire penală.

În acest sens, instanța a indicat în temeiul art. 4 alin. (4) al Legii nr. 333-XVI din 10.11.2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală, de către

Procurorul General, C. Gurin, a fost emisă ordonanța la 19.11.2013, prin care s-a dispus efectuarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2013978202, de către un grup de procurori, ofițeri de investigații ai Direcției Anticorupție a Serviciului Internă și Combaterea Corupției a Ministerului Afacerilor Interne, cu atribuirea acestora a statutului de ofițer de urmărire penală. Din grupul de ofițeri de investigații făcea parte și ofițerul de investigații, V. Creciun.

Astfel, la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, lui Creciun V. i-a fost atribuit și calitatea de specialist, pentru care a și aplicat semnătura, sub proprie răspundere.

Potrivit art. 1 alin.(1) al Legii nr. 333-XVI din 10.11.2006, ofițerul de urmărire penală este persoana care, în numele statului și în limitele competenței sale, efectuează nemijlocit urmărirea penală în cauze penale și exercită alte activități prevăzute expres de lege.

Art. 57 alin.(3) CPP, reglementează că, în procesul penal, ofițerul de urmărire penală are și alte împuterniciri prevăzute de prezentul cod.

Norma art. 87 alin.(1) CPP prevede că specialistul este persoana chemată pentru a participa la efectuarea unei acțiuni procesuale în cazurile prevăzute de prezentul cod, care nu este interesată în rezultatele procesului penal.

Reținând cele indicate, instanța de apel a conchis că legiuitorul nu interzice expres participarea ofițerului de urmărire penală în cadrul efectuării unei acțiuni procesuale, inclusiv și în calitate de specialist.

Prin urmare, faptul că în calitate de specialist s-a semnat de facto, ofițerul de urmărire penală, aceasta nu constituie un temei privind anularea unui șir de acte procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale.

Din materialele cauzei rezultă că, toate măsurile speciale de investigații au fost legalizate în conformitate cu normele procesual penale în vigoare prin încheierile judecătorului de instrucție a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău, nefiind contestate. Astfel, argumentele invocate de partea apărării privind declarării nulității actelor procedurale sunt neîntemeiate, declarative, fără suport legal, din care motiv urmează a fi respinse.

Totodată, privind motivele invocate în apelul procurorului, referitor la pedeapsa aplicată inculpatului, instanța le-a apreciat ca fondate, menționând că instanța de fond, soluționând chestiunea cu privire la pedeapsa penală, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal și nu a

ținut cont de recomandările date de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11.11.2013 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale”.

În speță nu s-au constatat circumstanțe ce justifică suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare aplicate inculpatului, inclusiv, instanța de fond nu a motivat soluția privind suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate lui Prodan O.

Astfel, pedeapsa inculpatului nu este în limitele legii, fapt ce determină de a casa soluția data, iar scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în privința lui Prodan O., poate fi atins numai prin, aplicarea pedepsei privative de libertate, cu amendă și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și de a exercita o anumită activitate în organele de ocrotire a normelor de drept.

La fel, referitor la cererea inculpatului și avocatului acestuia înaintată în cadrul ședinței instanței de apel, potrivit căroră solicită aplicarea efectului retroactiv al legii penale, recalificând fapta din art. 324 alin.(1) în cel al art. 324 alin.(4) Cod penal și, respectiv încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție a tragerii la răspundere penală, instanța a apreciat-o ca nefondată.

În acest sens, a menționat că incriminarea faptelor în legea penală, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, țin de competența Parlamentului.

Prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative, norma art. 64 alin.(2) CP a fost modificată, iar valoare unității convenționale a fost majorată de la 20 la 50 lei.

Astfel, conform art. 64 al. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material - până la 20000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

Reținând prevederile legale, în raport cu care se stabilește quantumul proporțiilor pentru acțiunile prevăzute la articolul 324 Cod penal are o reglementare expressis verbis și, reprezentând caracterul infracțional al faptei, nu creează incertitudini cu privire la calificarea infracțiunii, în sensul intervenirii efectului retroactiv al legii penale, prevăzut la art. 10 alin.(1) din

Codul penal.

Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei; totodată, norma art. 10 alin.(2) Cod penal stipulează că, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Astfel, instanța a concluzionat că principiul aplicării legii penale mai favorabile nu este incident speței potrivit Legii nr. 207 din 29.07.2016, care a instituit cert modalitatea de calcul a proporțiilor în legea penală.

La fel, s-a conchis că raportând prevederile stabilite în decizia Curții Constituționale relevate la datele speței, atât în cazul art. 64 alin.(3) CP, cât și în cazul art. 126 alin.(1) și (1¹) CP, se ia ca bază, mărimea quantumului în vigoare, la momentul săvârșirii infracțiunii, din care motiv față de Prodan O. nu pot fi aplicate efectul retroactiv al legii menționate.

10. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Pleșca V. în numele inculpatului Prodan O., care invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin.(1) pct.8), 12), 13) și 16) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu reîncadrarea acțiunilor lui Prodan O. din prevederile art. 324 alin.(1) în cele ale art. 324 alin.(4) Cod penal, totodată să fie încetat procesul penal, din motivul expirării prescripției tragerii la răspundere penală.

În argumentarea recursului a indicat că nu au fost întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 324 alin.(1) Cod penal, iar la baza acuzării și condamnării inculpatului au fost puse acte procedurale nule, întocmite cu încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, probe ilegale, administrate cu grave încălcări de procedură penală ce încalcă drepturile inculpatului, indicând în acest sens faptul că ofițerul de urmărire penală V. Crăciun a fost atras în același proces penal și în calitate de specialist.

Mai mult ca atât, V. Crăciun nu a fost preîntâmpinat în cadrul tuturor acțiunilor de urmărire penală la care a participat în calitate de specialist, cu excepția percheziției corporale din 19.11.2013, deși prezentarea cu bună știință a unei concluzii false potrivit art. 87 pct.6) CPP și 312 CP.

Instanța de apel a concluzionat că legiutorul nu interzice expres participarea ofițerului de urmărire penală în calitate de specialist la

efectuarea unei acțiuni procesuale.

Însă, specialistul este o persoană absolut distinctă de partea acuzării, implicit de ofițerul de urmărire penală care la fel reprezintă partea acuzării, după cum este indicat în titlul III, cap.I al Codului de procedură penală și în special în art. 57 CPP.

Potrivit art. 87 alin.(1) CPP, specialistul este persoana chemată pentru a participa la efectuarea unei acțiuni procesuale în cazurile prevăzute de prezentul cod, care nu este interesată în rezultatele procesului penal.

Alin. (3) al normei date prevede că specialistul nu poate fi numit sau în alt mod implicat în procesul penal ca specialist în probleme juridice.

Art. 132/9 alin.(1) CPP, asigurarea tehnică a interceptării comunicărilor se realizează de către autoritatea abilitată prin lege cu asemenea atribuții, utilizându-se mijloace tehnice speciale.

La fel, a indicat că probele care au fost puse la baza condamnării sunt ilegale, deoarece nu conțin elemente de fapt care ar servi la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la constatarea vinovăției precum și la stabilirea altor împrejurări importante la soluționarea cauzei.

Prin procesul-verbal de interceptare și înregistrarea comunicărilor audio și a înregistrării de imagini din 19.11.2013 cu stenograma discuțiilor nu se confirmă pretinderea lui Prodan O, de la Melnic E. sau Aloiarov a sumei de 200 euro sau oricare alte sume de bani.

Totodată, a menționat că în speță a intervenit o lege penală mai favorabilă inculpatului, menționând că în cadrul judecării apelului inculpatul și apărătorul său au solicitat recalificarea acțiunilor inculpatului de la art. 324 alin.(1) în cele ale art. 324 alin.(4) Cod penal, cu încetarea procesului penal din motivul expirării termenului de prescripție.

Astfel, Prodan O. a fost condamnat pentru pretinderea și primirea sumei de xxxx euro, care conform cursului valutar al BNM constituie xxxx lei.

Potrivit alin.(4) art. 324 CP, acțiunile prevăzute la alin.(1) săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale, se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa a numite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

Prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016, art. 64 Cod penal a fost modificat, iar valoare unității convenționale fiind de 50 lei. Prin

urmare, 100 unități convenționale potrivit modificărilor operate constituie 5000 lei. Astfel, pretinderea și primirea sumei de 3500,38 lei nu depășește 100 unități convenționale.

Legea penală are efect retroactiv potrivit prevederilor art. 10 CP, deoarece ameliorează situația inculpatului, prin faptul că acțiunile acestuia cad sub incidența legii penale mai blânde, iar infracțiunea devine mai ușoară.

Însă, necătând la cele nominalizate, instanța de apel a considerat cererea drept nefondată.

Consideră, că instanța de apel a interpretat extensiv hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 19.01.2017 privind inadmisibilitatea sesizării nr. 159g/2016 la excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 126 alin.(1) și alin.(1¹) CP. Din conținutul acestei hotărâri la originea cauzei s-a aflat excepția de neconstituționalitate a sintagmei „în vigoare la momentul săvârșirii faptei” din art. 126 alin.(1) și alin.(1¹) CP, dar nu și al art. 64 alin.(2) CP unde este indicată valoarea fixă a unității convenționale.

Curtea Constituțională în hotărârea menționată a constatat că prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, prevederile art. 126 alin.(1) CP, care reglementează proporțiile mari, au fost expuse într-o nouă redacție, precum și norma nominalizată a fost completat cu alin.(1¹), care prevede noțiunea de proporții deosebit de mari.

Astfel, s-a reținut că prin noile reglementări, legiuitorul a renunțat la concepția de a stabilit în legea penală proporțiile mari și deosebit de mari conform criteriului unităților convenționale. Prin urmare, la determinarea proporțiilor mari și deosebit de mari legiuitorul a prevăzut drept bază de calcul salariul mediu lunar pe economie prognozat prin hotărâre de Guvern, în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Potrivit prevederilor legale, momentul în raport cu care se stabilește cuantumul proporțiilor mari și deosebit de mari are o reglementare *expressis verbis* și nu creează incertitudini.

Efectul retroactiv al legii ține de aplicabilitatea noii legi penale mai favorabile în raport cu legea anterioară. Acest principiu indisolubil legat de cel al legalității, care reprezintă o caracteristică a statului de drept.

În acest sens, norma de drept aplicată în prezenta hotărâre atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, făcând referire la decizia din 14.03.2017, nr. 1ra-

459/2017 în privința lui Dincer L., unde instanța de recurs a casat hotărârile judecătorești contestate, rejudecând cauza, a pronunțat o nouă hotărâre, recunoscându-l vinovat de comiterea infracțiunii, totodată fiind încetat procesul penal, din motivul expirării termenului de prescripție.

Consideră, că în speță, unitatea convențională indicată la art. 324 alin.(4) Cod penal, are mărimea fixă indicată la art. 64 alin.(2) CP în redacția Legii nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare la 07.11.2016, adică 50 lei. Astfel, la caz, fiind fixă mărimea unității convenționale, urmează să fie luat în calcul pentru determinarea proporției indicate la art. 324 alin.(4) Cod penal. Dar nu mărimea amenzii potrivit art. 64 alin.(3) CP.

Totodată, în temeiul art. 16 Cod penal, infracțiunile ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 2 ani, iar infracțiunea prevăzută la alin.(4) art. 324 CP este una ușoară.

Potrivit art. 60 alin.(1) lit.a) CP, dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare, persoana se liberează de răspundere penală. Inculpatul este învinuit că a comis infracțiunea la data de 19.11.2013, astfel până în prezent au trecut 3 ani 5 luni, din care motiv procesul penal urma să fie încetat, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul în numele inculpatului Prodan O., considerându-l inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

12. Judecând recursul ordinar declarat și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

În drept, soluția instanței de recurs se bazează pe prevederile art. 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să le admită, cu casarea totală sau parțială a

hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Analizând textul recursului, Colegiul constată, că recurentul critică decizia contestată invocând că, instanța de apel neîntemeiat nu a reîncadrat acțiunile lui Prodan O. din prevederile art. 324 alin.(1) în cele ale art.324 alin.(4) Cod penal, în legătură cu modificările parvenite prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016 și nu a dispus încetarea procesul penal, în temeiul art. 60 Cod penal, care erau mai favorabile inculpatului.

Totodată, Colegiul penal menționează că incident speței este temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.13) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului atunci când a intervenit o lege penală mai favorabilă aplicabilă condamnatului.

Din materialele cauzei se reține că, Prodan O. a fost condamnat pentru pretinderea și primirea prin mijlocitor de către o persoană publică, de bunuri ce nu i se cuvin, pentru sine, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercițiul funcției sale, adică infracțiunea prevăzută la art. 324 alin. (1) Cod penal și anume pentru faptul că: *a pretins de la Melnic E., iar ulterior a primit la 19 noiembrie 2013 în magazinul amplasat în mun. Xxxx, str.Xxxx a sumei de xxxx euro, care conform cursului oficial al BNM, constituia xxxx lei.* Prima instanța la condamnat, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, iar instanța de apel i-a stabilit pedeapsa închisorii, cu executarea reală a acesteia.

Astfel, Colegiul penal lărgit, constată că instanțele de fond, verificând cele imputate lui Prodan O. prin rechizitoriu, analizând probele cercetate în cadrul ședințelor de judecată, corect au stabilit, la momentul condamnării, starea de fapt, circumstanțele cauzei și just au calificat acțiunile inculpatului în baza art. 324 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța menționează că, potrivit alin.(4) art. 324 Cod penal, acțiunile prevăzute la alin.(1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

La acest capitol, Colegiul reține, că prin Legea nr. 207 din 29.07.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, care a intrat în vigoare la 07.11.2016, conținutul art. 64 alin. (2) Cod penal a fost modificat,

potrivit cărora, valoarea unității convenționale a fost majorată de la 20 la 50 lei.

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală, care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Colegiul penal constată, că în urma modificărilor operate în legislație a apărut o situație favorabilă inculpatului.

Astfel, 100 unități convenționale în urma modificărilor operate, potrivit căreia quantumul unității convenționale fiind de 50 lei, constituie 5000 lei.

Ținând cont de modificările operate în norma art. 64 alin.(2) Cod penal, în vigoare din 07.11.2016 în coraport cu circumstanțele cauzei - pretinderea și primirea sumei de xxxx lei, aceasta nu depășește 100 unități convenționale.

În contextul dat, Colegiul remarcă că inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru corupere pasivă, adică a pretins și primit de la Melnic E. o remunerație ilicită sub formă de bani în sumă de xxxx euro, care constituie xxxx lei, și aceasta nu depășește 100 unități convenționale, care în urma modificărilor parvenite constituie 5000 lei.

Având în vedere cele expuse, Colegiul conchide că acțiunile lui Prodan O. urmează a fi reîncadrate din prevederile art. 324 alin.(1) Cod penal în cele ale art. 324 alin.(4) Cod penal.

Respectiv, instanța reține că acțiunile inculpatului cad sub incidența normei penale prevăzute la art. 324 alin.(4) Cod penal – *pretinderea și primirea prin mijlocitor de către o persoană publică, de bunuri ce nu i se cuvin, pentru sine, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, săvârșite în proporții care nu depășeșc 100 unități convenționale*.

La fel, Colegiul ține să menționeze că, sancțiunea normei art.324 alin.(4) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

În conformitate cu prevederile art. 16 alin.(2) Cod penal, infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv.

Prin urmare, infracțiunea săvârșită de inculpat face parte din categoria infracțiunilor ușoare.

Așadar, în situația dată, potrivit prevederilor art. 60 alin.(1) lit.a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare a expirat 2 ani până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată, prevederi ce sunt incidente speței supuse judecătii.

Conform prevederilor art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 60 Cod penal, instanța încetează procesul penal în cauza respectivă.

Reieșind din materialele cauzei, fapta în baza căreia Prodan O. a fost recunoscut vinovat, a fost săvârșită la 19 noiembrie 2013, prin urmare, din ziua săvârșirii infracțiunii până la pronunțarea hotărârii instanței de apel, a expirat mai mult de 2 ani.

Reținând cele nominalizate, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul ordinar declarat de avocatul Pleșca V. în numele inculpatului Prodan O., cu casarea parțială a hotărârilor judecătorești, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia acțiunile lui Prodan O. se reîncadrează din prevederile art. 324 alin.(1) Cod penal în cele ale art. 324 alin.(4) Cod penal, cu încetarea procesului penal, din motivul expirării termenului de prescripție.

13. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Pleșca Valeriu în numele inculpatului Prodan Octavian, casează parțial sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 20 octombrie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2017, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează:

Acțiunile lui Prodan Octavian se reîncadrează din prevederile art. 324 alin.(1) Cod penal în cele ale art. 324 alin.(4) Cod penal și dispune încetarea procesului penal, în temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Prodan Octavian urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Dispozițiile hotărârilor atacate cu privire la corpurile delictive se mențin.
Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan